

Bruto domaći proizvod (BDP) i stvarna individualna potrošnja (SIP) po stanovniku, prema standardu kupovne moći (SKM)

2022. godina

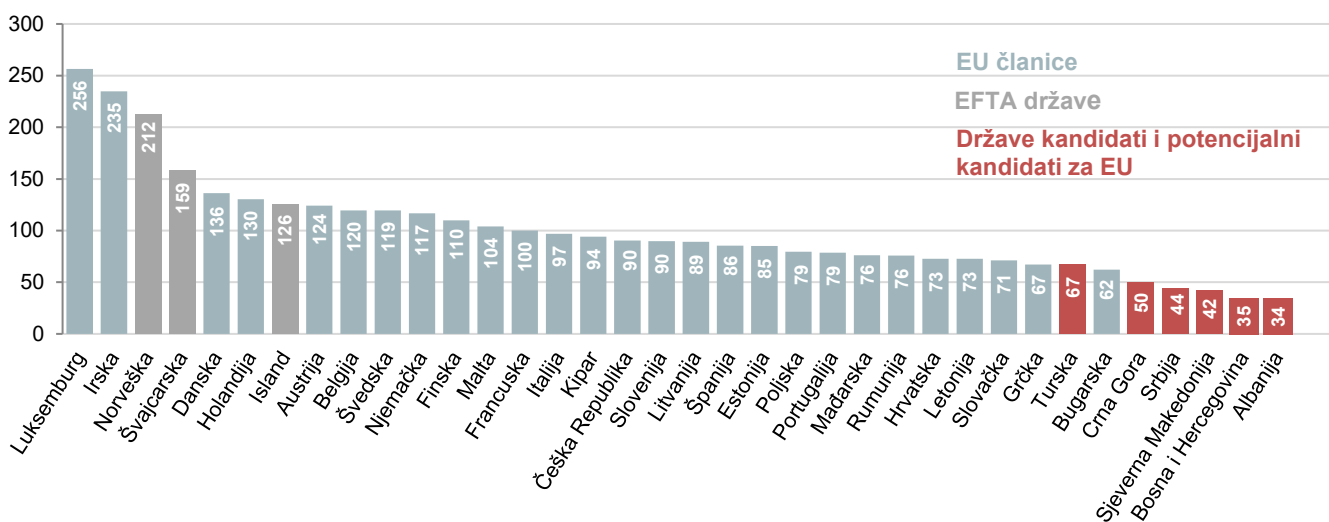
Prema konačnim podacima EUROSTAT-a, bruto domaći proizvod po stanovniku prema standardu kupovne moći u Crnoj Gori u 2022. godini iznosio je 50% prosjeka EU.

Od zemalja članica EU, najveći BDP po stanovniku prema standardu kupovne moći zabilježen je u Luksemburgu, čiji je nivo dva i po puta iznad prosjeka EU, i iznosi 256% evropskog prosjeka, dok se Bugarska nalazi na najnižem nivou sa 62% prosjeka EU.

Od zemalja iz regiona, Hrvatska ima najveći BDP po stanovniku prema standardu kupovne moći koji iznosi 73% prosjeka EU, dok se Crna Gora nalazi na drugom mjestu na nivou od 50% prosjeka EU. Srbija se nalazi na nivou od 44% evropskog prosjeka, Sjeverna Makedonija na nivou od 42%, Bosna i Hercegovina na nivou od 35%, dok se Albanija nalazi na nivou od 34% evropskog prosjeka.

Stvarna individualna potrošnja (SIP) po stanovniku prema SKM, prema konačnim podacima među zemljama članicama se kretala u rasponu od 69% prosjeka EU u Bugarskoj do 138% prosjeka EU u Luksemburgu.

Grafik 1. BDP po stanovniku prema standardu kupovne moći, 2022. godina (EU¹=100)

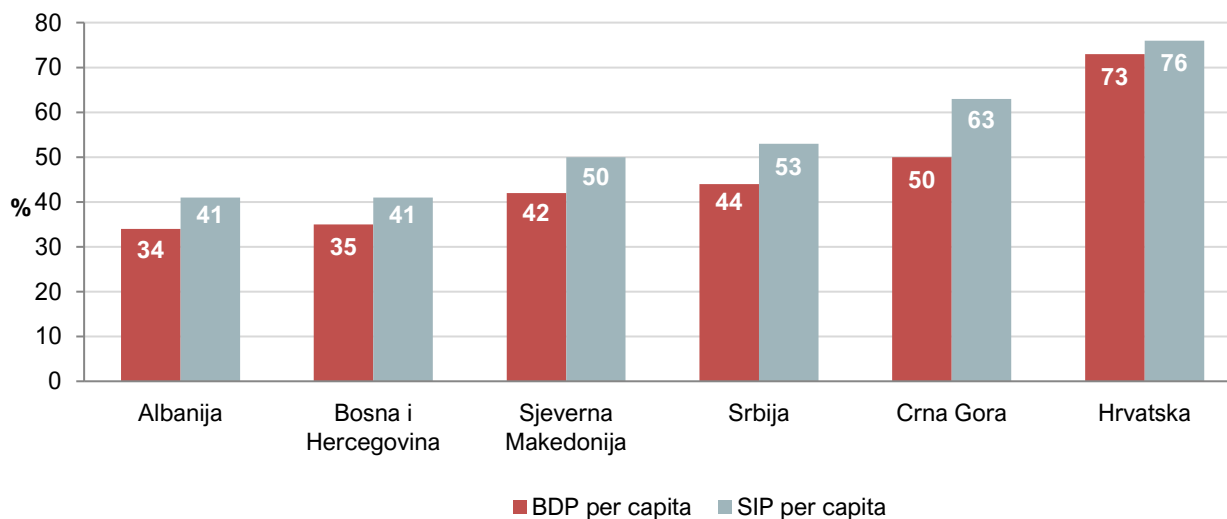
Tabela 1. Bruto domaći proizvod i stvarna individualna potrošnja po stanovniku, prema standardu kupovne moći za 2022. godinu (EU¹=100)

Država	BDP po stanovniku	SIP po stanovniku
EU¹	100	100
Euro-zona	104	104
Luksemburg	256	138
Irska	235	94
Danska	136	110
Holandija	130	116
Austrija	124	118
Belgija	120	115
Švedska	119	110
Njemačka	117	118
Finska	110	109
Malta	104	83
Francuska	100	107
Italija	97	100
Kipar	94	97
Češka Republika	90	83
Slovenija	90	87
Litvanija	89	94
Španija	86	86
Estonija	85	78
Poljska	79	87
Portugalija	79	87
Mađarska	76	71
Rumunija	76	86
Hrvatska	73	76
Letonija	73	76
Slovačka	71	77
Grčka	67	78
Bugarska	62	69
Norveška	212	127
Švajcarska	159	117
Island	126	119
Turska	67	77
Crna Gora	50	63
Srbija	44	53
Sjeverna Makedonija	42	50
Bosna i Hercegovina	35	41
Albanija	34	41

Izvor: EUROSTAT

¹ Od 1. februara 2020. godine Evropsku uniju (EU) čine 27 zemalja članica

Grafik 2. BDP i SIP po stanovniku prema standardu kupovne moći za 2022. godinu, poređenje sa zemljama okruženja (EU¹=100)

Posmatrajući zemlje regiona, prema konačnim podacima EUROSTAT-a, stvarna individualna potrošnja po stanovniku prema standardu kupovne moći se kreće u rasponu od 41% u Albaniji i Bosni i Hercegovini do 76% prosjeka EU u Hrvatskoj. Stvarna individualna potrošnja po stanovniku prema standardu kupovne moći u Crnoj Gori u 2022. godini prema prvoj procjeni iznosila 63% prosjeka EU.

Dok je bruto domaći proizvod (BDP) po glavi stanovnika uglavnom pokazatelj nivoa ekonomske aktivnosti, stvarna individualna potrošnja (SIP) po glavi stanovnika je alternativni pokazatelj, bolje prilagođen da opiše materijalno blagostanje domaćinstva.

Generalno, nivo SIP po stanovniku je više homogen nego BDP ali i dalje postoje značajne razlike među članicama EU. Struktura stvarne individualne potrošnje je bazirana na homogenim skupovima proizvoda i usluga koja domaćinstva konzumiraju ali su i dalje evidentne razlike između nivoa SIP per capita među zemljama članica EU.

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Standard kupovne moći (SKM) je jedinica vještačke valute koja eliminiše razlike između nivoa cijena između zemalja. Tako jedan SKM kupuje isti obim roba i usluga u svim zemljama. Ova jedinica omogućava smisleno poređenje obima ekonomskih pokazatelja u svim zemljama.

Ovaj indikator, između ostalog, koristi se za prostorno poređenje veličine BDP-a, odnosno veličine ekonomije, te ekonomskog blagostanja.

Na veličinu BDP-a po stanovniku izraženog u standardu kupovne moći najvećim dijelom utiče obim BDP-a obračunatog rashodnom metodom, nivo potrošačkih cijena i broj stanovnika.

Pariteti kupovne moći (PKM) su stope za prevođenje valuta koje se primjenjuju kako bi se izvršilo pretvaranje ekonomskih indikatora izraženih u nacionalnim valutama u zajedničku vještačku valutu – Standard kupovne moći (SKM), koja izjednačava kupovnu moć različitih nacionalnih valuta i omogućava svrsishodno poređenje obima između zemalja.

Na primjer, ako se bruto domaći proizvod po stanovniku izražen u nacionalnoj valuti svake zemlje koja učestvuje u poređenju, podijeli sa njenim PKM-om, dobijene vrijednosti će neutralizovati uticaj različitih nivoa cijena i istovremeno prikazati realni obim bruto domaćeg proizvoda na zajedničkom cjenovnom nivou. Kada se podijeli sa nominalnim kursom za datu godinu, PKM daje procjenu nivoa cijena za datu zemlju u odnosu na, npr. EU-27.

Indeksi nivoa cijena obezbjeđuju poređenje nivoa cijena između zemalja u odnosu na prosjek EU. Ako je indeks nivoa cijena veći od 100, zemlja se smatra relativno skupljom u poređenju sa EU prosjekom i obrnuto.

Stvarna individualna potrošnja odnosi se na sva dobra i usluge stvarno potrošene ili kupljene od strane domaćinstava. Ona obuhvata dobra i usluge kupljene direktno od strane domaćinstava kao i usluge koje su obezbijeđene od strane neprofitnih institucija i vladinih institucija za ličnu potrošnju (npr. zdravstvo i obrazovne usluge).

Više podataka, kao i detaljna metodološka objašnjenja možete naći u sekciji: [Paritet kupovne moći](#)

Pripremila: Ivana VIDAKOVIĆ

Odsjek: Odsjek za statistiku cijena i spoljne trgovine
contact@monstat.org

Kontakt za medije:
mediji@monstat.org

@monstat_me

MONSTAT - Uprava za statistiku Crne Gore